

og faa godt som vel muligt. Nu er det vel sandt, at de Røringer, som udtryffeligt ere nævnte i § 92, eksistere i Kjøbenhavn i et ganske andet Omfang end i Provindsbyerne, men jeg vil dog bede den ærede Minister lægge Mærke til, at det efter „Bildthandlere“, hvorved han standsede i sin Dplæsning, hedder: „saavel som alle de andre Detailhandlere, der maatte være at sætte i Klasse med de foransførte“, og der ved vil man kunne faae en heel Række af saadanne Detailhandlere, hvis Bedrift meget godt kan og ogsaa efter min Mening bør forønes med Haandværksborgerskab, navnlig fordi man, som jeg har yttret, ved Loven tager den Bestyttelse fra de nuværende Haandværkere, som de hidtil have havt i den aflagte Prøve, og den Ret, den har givet til Erhverv. Jeg troer saaledes ikke, at jeg har foreslaaet Noget, som ikke godt kan antages, naar nemlig den ærede Minister ikke iøvrigt har Noget derimod, thi det er jo noget Andet.

Dan: Jeg skal tillade mig en ganske lille Bemærkning angaaende § 22, der handler om Afsetningsretten. Til det sidste Stykke af denne Paragraph er der af Udvalgets Mindretal stillet et Ændringsforslag, som gaaer ud paa, at de Haandværkere og Fabrikanter, som ere bosatte paa Landet, skulle have Ret til at lade deres Varer sælge ved offentlig Auktion ikke alene paa Landet, men ogsaa i Kjøbstæderne. Jeg skal være enig med den ærede Ordfører i, at dette Ændringsforslag vistnok ikke kan billiges saaledes, som det her foreligger; dersom det imidlertid kunde forandres saaledes, at en lignende og gjensidig Ret indrømmedes Kjøbstæderne, saa vilde jeg foretrække en saadan Bestemmelse for den i Lovudkastet fastsatte.

Bregendahl: Det Spørgsmaal, der omhandles i § 21, er vistnok et af de vigtigste eller idetmindste et af de vigtigere Spørgsmaal i Loven, navnlig for Provindskjøbstædernes Vedkommende, og jo mindre Byerne ere, desmere indgribende vil det være for dem. Den høitærede Indenrigsminister yttrede i sit forrige Foredrag, da han omtalte dette Spørgsmaal, at det var ubilligt, at en Landhaand-

værker ikke, naar han var dygtig, maatte arbejde for Kjøbstadbeboerne; men netop denne Ret, som saaledes ved § 21 gives Landhaandværkerne, vil drage dem hen i Kjøbstadens umiddelbare Nærhed, og jo mindre Kjøbstaden er, destomere ere Haandværkerne der henviste til at arbejde efter Bestilling. Deres Forhold der ere ikke saaledes, at de egentlig kunne arbejde paa at have et stort Forraad af færdige Varer til Salg, men naar de arbejde efter Bestilling, vil det være omtrent det Samme, enten de boe inde i selve Kjøbstaden eller umiddelbart uden for den, og en stor Deel af Kjøbstæderne ere saaledes situerede, at der ligger Landsbygrund næsten lige op til Byen, saa at det vil være omtrent lige sag beqvemt for Kjøbstadens Beboere at bestille deres Varer hos en Haandværker, der boer udenfor Byen, som hos En, der boer i den. Ikke engang den Overgangsperiode af 5 Aar, efter hvilken forskjellige af de nye Bestemmelser skulle træde i Kraft, er i Lovudkastet gjort anvendelig med Hensyn til § 21, og Kjøbstadhaandværkerne ville derfor ved denne Paragraph være udsatte for en særdeles Concurrence. Man vil maaffee indvende mig herimod, at ingen ny Landhaandværker kan nedsette sig uden Bevilling, men hertil skal jeg dog bemærke, at de Fleste af dem, der ville fremkalde den skadeligste Concurrence for Kjøbstadhaandværkerne, efter de hidtil gjældende Regler ikke ere indskrænkede til at etablere sig i en vis Afstand fra Kjøbstaden. Dette vil saaledes gjælde Muurmestere, Tømmermestere, Skræddere, Skomagere, Smedere og en stor Deel andre Haandværkere, og det er kun de Enkelte, der nævnes i Forordningen af 23de Marts 1827 § 10, som Sadelmagere, Glasmestere, Malere, Koffedreiere, Uhrmagere, der hidtil ikke kunde faae Tilladelse til at nedsette sig nærmere end $1\frac{1}{2}$ Miils Afstand fra Kjøbstaden. Det er allerede af den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) udhævet, hvorledes dette vilde lede til, at Haandværkerne vilde tye hen til Landsbygrundene udenfor Kjøbstæderne, fordi de i Kjøbstæderne, paa Grund af alle de Forhold, der ere tilfæde, baade maae svare høiere Huusleie og ere bebyrdede med større Communalafgifter, end naar de boe i en Landjurisdic-